

Perkutánní biopsie pod kontrolou zobrazovacích metod

Úvod

Následující text Vám má podat informace k výkonu, který se nazývá perkutánní biopsie pod kontrolou zobrazovacích metod. Popisuje, jak se výkon provádí a jaká jsou jeho možná rizika. Nemá nahrazovat rozhovor s Vaším lékařem, ale slouží jako východisko pro tuto diskusi. Pokud se tento výkon provede jako plánovaný, budete mít dost času probrat celou proceduru se s lékařem, který výkon požaduje ev. i s lékařem, který výkon bude provádět. Pokud se bude výkon provádět z naléhavé potřeby, bude na to méně času, přesto byste měl obdržet dostatečné vysvětlení, než podepíšete informovaný souhlas.

Co je perkutánní biopsie pod kontrolou zobrazovacích metod?

Perkutánní biopsie pod kontrolou zobrazovacích metod – tedy pod kontrolou CT – počítačové tomografie, UZ – ultrazvuku či skiaskopickou – klasického rentgenového přístroje, je definována jako cílené umístění speciální bioptické jehly do suspektní patologické leze za účelem odběru tkáně či buněk pro další vyšetření.

Perkutánní biopsie je u vybraných pacientů s podezřením na konkrétní patologický proces dobře ustanovená, efektivní a bezpečná metoda. Jejím cílem je odebrání vzorků z tkání či tekutinových kolekcí pro jejich další rozbor (biochemický, histologický, cytologický, mikrobiologický).

Proč potřebuji perkutánní biopsii?

Biopsie je nutná pro přesnější určení povahy patologického procesu, ze kterého byl vzorek odebrán, je nutná pro stanovení dalších léčebných postupů.

Kdo rozhodl o výkonu?

Lékař, který Vás vyšetřil ambulantně nebo při pobytu v nemocnici zná Váš zdravotní stav a rozhodnul se, že prospěch z výkonu významně převyšuje možná rizika.

Máte právo vyjádřit svůj názor, který musíme brát na zřetel a pokud po rozhovoru s lékařem usoudíte, že výkon nechcete podstoupit, máte právo je odmítnout. Je to Vaše svobodné rozhodnutí, ke kterému můžete zodpovědně přistoupit až po zvážení všech informací o svém zdravotním stavu a o alternativních výkonech a léčebném postupu. Pokud přes náležité vysvětlení odmítnete navrhovaný výkon, vyžádá si od Vás lékař písemné prohlášení („negativní revers“), kde bude zapsáno vyjádření lékaře s podpisem obou stran – Vaší i lékaře.

Kdo bude výkon provádět?

Lékař radiodiagnostického odd., který má požadovanou kvalifikaci na provádění těchto výkonů.

Kde se bude výkon provádět?

Na radiodiagnostickém oddělení naší nemocnice, nejčastěji na vyšetřovně CT, popřípadě na vyšetřovnách UZ či skiaskopických.

Jak se mám připravit na výkon?

Výkon se provádí za hospitalizace v nemocnici nebo ambulantně (dle druhu bioptického vyšetření). Za Vaši přípravu před tímto výkonem je odpovědný Váš ošetřující lékař, který zajistí potřebné biochemické vyšetření krve (je-li požadováno).

Zobrazení patologického ložiska – výběr zobrazovacích metod, další vyšetření a postup po výkonu jsou pro každého pacienta indikovány individuálně.

Jak se biopsie provádí?

V indikovaných případech bude před výkonem provedena analgosedace (celková aplikace látek proti bolesti), budete mít zavedenou žilní kanylu. Na vyšetřovně, kde se bude výkon provádět budete uložen/a do polohy umožňující nejlepší přístup k ložisku. V této poloze

musíte po dobu výkonu pokud možno bez pohybu setrvat. Lékař provádějící výkon zaměří přístrojem ložisko, určí nejbezpečnější přístup, provede lokální znecitlivění místa vpichu, zavede bioptickou jehlu, provede odběr vzorků. Poté jehlu odstraní a místo vpichu převáže.

Při FNAB (biopsie štítné žlázy tenkou jehlou) štítné žlázy, prováděné ambulantně, se analgosedace ani lokální znecitlivění neprovádí.

Bude to bolet?

Protože se výkon provádí většinou v analgosedaci a současně s lokálním umrtvením místa vpichu jehly, je většinou velmi dobře snesitelný. Nepříjemné bývá pouze samotné zavedení bioptické jehly do ložiska, jedná se však o krátkodobý diskomfort.

Při FNAB se výkon provádí tenkou jehlou, zde pouze krátký diskomfort při samotné punkci (srovnatelné s odběrem krve).

Jak dlouho výkon trvá?

Trvání výkonu je značně individuální v závislosti na uložení ložiska a jeho vztahu k okolním strukturám.

Co se děje po výkonu?

Po výkonu budete odvezen/a na oddělení, kde jste hospitalizován/a. Krátkodobě Vás bude sledovat zdravotní personál, kontrolovat místo vpichu a Váš celkový stav. Pokud byste zaznamenal/a krvácení z místa vpichu, zvětšující se bolestivost či jiné nepříjemné pocity místní či celkové, sdělte to ihned ošetřujícímu personálu. O dalším postupu Vás bude informovat ošetřující lékař.

Při ambulantním výkonu pacient odchází domů.

Je riziko nějakých komplikací?

Výskyt komplikací je při těchto výkonech obecně nízký, různé zdroje ho určují na 2 až 10 %.

Může se jednat o závažné komplikace vyžadující hospitalizaci a neplánované prodloužení

pobytu v nemocnici, zcela výjimečně trvalé následky. Komplikace lze rozdělit na obecné (krvácení, infekce a nezamýšlené poranění orgánu) a na orgánově-specifické, tedy poškození orgánu v cestě bioptické jehly.

Komplikace relativně nezávažné zahrnují bolest v místě intervence, krátkodobé prodloužení pobytu nemocnici bez jiných závažných komplikací apod.

Kdo hodnotí výkon a jak se dozvím výsledek?

Lékař, který Vás vyšetřoval, zajistí odeslání získaných vzorků na další vyšetření (patologie, biochemie, mikrobiologie). Definitivní nález bude mít Váš lékař k dispozici většinou až za několik dnů od provedení odběru – zpravidla maximálně do 2 týdnů (zpracování a vyhodnocení vzorků na patologii trvá déle).

Co je informovaný souhlas?

Protože biopsie se považuje za větší výkon, potřebujeme k jeho provedení Váš výslovný souhlas. Před jeho udělením musíte být zcela a pro Vás srozumitelným způsobem informován o povaze výkonu a eventuálních rizicích. Proto se ptejte tak dlouho, dokud nebudete vše potřebné vědět. Lékař Vám vysvětlí postup při výkonu, podá informace o lécích, které dostanete a seznámí Vás s jejich vedlejšími účinky a vysvětlí Vám možné komplikace výkonu. Informovaný souhlas bude součástí Vaší zdravotnické dokumentace. Jedině v situacích, které si vynucují okamžité jednání, např. při ohrožení života, bezvědomí nebo v jiných případech neschopnosti rozhodovat, musíme sami rozhodnout o výkonu a léčbě a budeme Vás informovat dodatečně. Jiné osoby za Vás rozhodovat nemohou. Zákon připouští výjimky jenom u osob, které nejsou schopny v odůvodněných případech schopny takové rozhodnutí učinit zodpovědně samy. U dětí do 18 let rozhodují jejich rodiče nebo zákonní zástupci.